

Nederlandse universiteiten presteren steeds slechter. Komt dat door bezuinigingen of door teveel onzin-studies?

Posted on 28 oktober 2025 by Calvin Schukkink

Onze universiteiten presteren steeds slechter. Dat blijkt uit verschillende wereldranglijsten die universiteiten wereldwijd beoordelen. Universiteiten en koepelorganisaties geloven er weinig van of wijzen naar bezuinigingen als oorzaak van de verslechterde prestaties. Misschien moeten de Nederlandse universiteiten stoppen met onzinstudies en activisme en werken aan onderwijs en onderzoek en het oplossen van echte problemen.

Ranglijst Times Higher Education

De meest vooraanstaande ranglijst van universiteiten wereldwijd is die van Times Higher Education (THE), een Britse organisatie die sinds 2004 een jaarlijkse lijst samenstelt van duizenden universiteiten wereldwijd en die beoordeelt op onderwijs,

onderzoek, citaties, internationale oriëntatie en kennisoverdracht, elk met een eigen weging in het uiteindelijke cijfer. Het is op onder meer deze ranglijst dat Nederlandse universiteiten lange tijd hoog scoorden en nooit echt daalden.

Nu is dat wel anders. Sterker nog, vrijwel alle Nederlandse universiteiten laten een flinke daling zien op de ranglijst van de THE. De Nederlandse universiteit die nog altijd het hoogst scoort is de TU Delft: die staat in het studiejaar 2025-2026 op plek 57. Twee jaar geleden zat de TU Delft als enige Nederlandse universiteit nog in de top 50 (op plek 48).

Ook de UvA is een aantal plaatsen gezakt; van plek 58 vorig jaar naar plek 62 dit jaar. De Erasmus Universiteit stond in 2016 nog in de top 100 (71), en staat nu 107de. Datzelfde geldt voor de Universiteit van Maastricht, die in 2016 op 88 stond en nu op 131.

Drie universiteiten, te weten de Radboud Universiteit Nijmegen, de VU Amsterdam en de Tilburg University staan op de slechtste plaats ooit: respectievelijk op 154, 176 en 301-350. Vorig jaar stonden ze nog op 143, 136 en 251-300. Niet alleen op de ranglijst van de THE, maar ook op de *Quacquarelli Symonds (QS) World University Rankings* doen Nederlandse universiteiten het met de jaren slechter. Op deze lijst scoort de TU Delft eveneens het hoogst van alle Nederlandse universiteiten, maar is er door de jaren een sterke neerwaartse trend te zien voor alle Nederlandse universiteiten. Daar berichtte het persbureau van de TU Delft [zelf](#) ook over in 2024.

Wat zegt NWO ervan?

Niet iedereen is het volledig eens met de constatering dat Nederlandse universiteiten het slechter doen. De Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) zegt tegen *Wynia's Week*: 'Als NWO herkennen we ons niet in het beeld dat de wetenschap in Nederland slechter zou presteren. Nog steeds behoort de Nederlandse wetenschap internationaal tot de top. Zo schetst het jaarlijkse rapport *Education at a Glance* (EAG) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) een positief beeld van het Nederlandse hbo en wo.'

Verder zegt NWO: 'Fluctuaties in rankings, zoals die van Times Higher Education, kunnen verschillende oorzaken hebben. Zo investeren heel wat opkomende

economieën momenteel flink in onderwijs en wetenschap, waardoor bijvoorbeeld de concurrentie binnen zo'n lijst toeneemt. Dus ondanks dat Nederland nog steeds een toppositie en reputatie heeft binnen de internationale wetenschappelijke wereld, blijft het wel van belang om voldoende te investeren in onderwijs, onderzoek en wetenschap, anders gaan we in de toekomst wel achterlopen op andere landen. Rankings, zoals die van Times Higher Education, kunnen een wat eenzijdig beeld geven van wetenschappelijke prestaties, omdat ze zich uitsluitend baseren op het aantal publicaties van aan instellingen gelieerde onderzoekers en hoe vaak ze in andere artikelen geciteerd worden.'

'Dalende posities mede door bezuinigingen'

De koepelorganisatie Universiteiten van Nederland (UNL) herkent de dalende positie van Nederlandse universiteiten, maar is ook kritisch over de ranglijsten. Zo laat zij desgevraagd weten: 'Universiteiten van Nederland (UNL) wijst erop dat Nederland nog altijd een van de weinige landen is waarvan vrijwel alle universiteiten in deze lijsten staan; een teken van brede kwaliteit.'

Tegelijkertijd waarschuwt UNL voor de beperkte betekenis van zulke ranglijsten: 'League tables reduceren iets complex als academische kwaliteit tot één enkel cijfer', zegt UNL-voorzitter Caspar van den Berg. Volgens UNL zijn de dalende posities mede te verklaren door de bezuinigingen op het hoger onderwijs, die beginnen hun tol te eisen en leggen structurele druk op het stelsel. 'Afgemeten aan de relatief lage publieke investeringen in ons land, doen we het opvallend goed in deze rankings. Bovendien houden de Nederlandse investeringen geen gelijke tred met een aantal andere landen die wel flink investeren in onderzoek en onderwijs. Willen we met de top mee kunnen blijven doen, dan zullen we de bijbehorende investeringen moeten doen [...].'

Ook de makers van de THE-ranglijst wijten het wegglijden van Nederlandse universiteiten aan lagere inkomsten voor het wetenschappelijk onderwijs, en daarnaast aan het feit dat publicaties minder vaak worden geciteerd. Times Higher Education vreest ook dat Nederlandse universiteiten in de toekomst nog verder zullen dalen door de bezuinigingen op het onderwijs, zo laat zij in verschillende nieuwsberichten weten.

Of de verslechterde prestaties van Nederlandse universiteiten echt te maken hebben met de bezuinigingen op het wetenschappelijk onderwijs, is nog maar de

vraag. Hoewel de vergoeding per student met de meest recente bezuinigingen van het demissionaire kabinet-Schoof inderdaad minder geworden is, is het voor universiteiten en de koepelorganisaties ook de weg van de minste weerstand om verslechterde prestaties te wijten aan bezuinigingen; het is ook vooral eigenbelang.

Hele studies gericht op 'Gender' en 'Diversity'

De realiteit is ook dat de Nederlandse universiteiten meer en meer verworden tot echokamers waarin allerlei vooroordelen worden bevestigd, activisme wordt bedreven en ideologieën worden opgedrongen. En dat gaat ten koste van echte wetenschap en echt onderzoek. Daarom is het niet zo vreemd dat steeds meer Nederlanders sceptisch staan tegenover 'de wetenschap'.

Vrijwel alle Nederlandse universiteiten hebben complete bachelors, masters en PhD's in het teken staan van 'Gender' en 'Diversity'. Op de UU kun je een master doen in 'Gender Studies'. Wie daar de bachelor Language and Culture Studies volgt, krijgt zelfs verplicht het vak 'Research seminar Gender and Postcolonial Studies' voorgeschoteld, en moet een boek kopen van feminist en socioloog Sharlene Hesse-Biber, met de titel 'Feminist Research Practice: A Primer' (voor ongeveer 70 euro).

Radboud en UvA onderzoeken gender, sexualiteit en diversiteit

Of kijk naar de Radboud Universiteit, waar je onderzoek kunt doen op het gebied van 'Gender & Diversity' of 'Gender and Power in Politics and Management'. De Radboud Universiteit, die dus in de THE-ranglijst op de slechtste plaats ooit staat, heeft een heel 'Gender & Diversity Studies'-departement opgetuigd. Daar hebben ze maar liefst 19 mensen in dienst, waaronder veelal PhD-kandidaten en (assistent-) hoogleraren, allemaal gespecialiseerd in Gender & Diversity.

Op de UvA hebben ze een soortgelijk onderzoekscentrum: het Amsterdam Research Centre for Gender & Sexuality. Daarvan is Conny Roggeband de directeur. Zelf werkt ze onder meer aan een Horizon Europe-project (van de EU) met andere 'Europese feministische academici' om 'Europese democratieën een nieuw leven in te blazen, vanuit het idee dat feministische theorieën en activisme essentiële bronnen zijn van zowel verzet tegen anti-genderdiscoursen als politiek'. Dit heeft niets meer te maken met wetenschap of probleemoplossend vermogen, maar alles met activisme en ideologie.

Dan hebben we het alleen nog maar over de aanwezigheid van 'Gender & Diversity'-studies en -departementen. Zouden universiteiten dergelijke onzin-studies niet kunnen afschaffen om weer het vertrouwen te winnen van de belastingbetaler, zodat ze een goed verkooppraatje kunnen houden waarom er niet zou moeten worden bezuinigd op het hoger onderwijs? En kunnen ze ook niet beter stoppen met het [verlagen van allerlei drempels](#) en toelatingseisen om de studentenpopulatie 'diverser' te krijgen? En kunnen professoren niet beter lesgeven of onderzoek doen dan zich op straat vast te plakken voor het klimaat of te demonstreren voor Palestina?

Ga eens echte problemen oplossen

Op verschillende wereldranglijsten blijkt dat alle Nederlandse universiteiten slechter presteren dan de voorgaande jaren, en wordt verwacht dat ze steeds slechter zullen scoren. Volgens universiteiten en koepelorganisaties van universiteiten moeten de ranglijsten met een korrel zout worden genomen, en is de eventueel werkelijke verslechtering van Nederlandse universiteiten te wijten aan bezuinigingen. In hoeverre dat klopt, is maar de vraag.

Universiteiten houden zich namelijk met de jaren steeds meer bezig met activisme door hele onzin-studies op te tuigen op het gebied van 'gender' en 'diversiteit', drempels en toelatingseisen te verlagen om meer allochtonen op universiteiten te krijgen en te demonstreren voor allerlei zaken, van klimaat tot Palestina. Misschien zouden onze universiteiten eens in de spiegel moeten kijken. Wordt het geen tijd om studenten te leren echte problemen op te lossen?

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u mee?](#) Hartelijk dank!